

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Ndc/6/2023
Identifikačné číslo spisu:	7723201565
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7723201565.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci prejednávania dedičstva po poručiteľovi E.. D. Q., narodenom XX. E. XXXX, zomrelom XX. D. XXXX, naposledy bytom E., Z. XXXX/XX, za účasti dedičov 1/ O.. H. Q., narodeného XX. Z. XXXX, O. H. C., U. XXXX/XX, 2/. E. Q., narodeného XX. E. XXXX, F. C., U. XXX/XXL, o prejednanie novoobjaveného dedičstva, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 21D/269/2023, o návrhu dediča 1/ O.. H. Q., na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 21D/269/2023 Okresnému súdu Bratislava II n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce podaním z 24. augusta 2023 predložil na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) spis na rozhodnutie o návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti. Z jeho obsahu vyplýva, že zákonný dedič 1/ O.. H. Q. navrhol prejednať novoobjavený majetok poručiteľa a to nehnuteľnosti vedené na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX, XXX, XXXX nachádzajúce sa v okrese J., obec A., k. ú. A., ďalej nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX nachádzajúce sa v okrese Sobrance, obec Bežovce, k. ú. Bežovce z dôvodu, že uvedený majetok nebol prejednaný v pôvodnom dedičskom konaní. V návrhu zároveň uviedol, že vzhľadom k tomu, že obaja do úvahy prichádzajúci dedičia majú miesto trvalého pobytu v okrese J., Bratislavský samosprávny kraj, preto žiadal o možnosť pridelenia konania notárovi v uvedenom okrese, resp. v kraji, ak je to možné. Po procesnom poučení o možnosti podať návrh na prikázanie veci inému súdu, podaním z 31. mája 2023 a jeho následným doplnením (v spise na č. l. 13 a 17) navrhol prikázať vec Okresnému súdu Bratislava II.

2. Do úvahy prichádzajúci dedič 2/ E. Q. písomné vyjadrenie k doručenému návrhu nepredložil, súdnu zásielku v odbernej lehote neprevzal.

3. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný na prejednanie návrhu na prikázanie sporu (v mimosporovom konaní veci) inému súdu podľa § 39 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v

znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), ako súd najbližšie spoločne nadriadený miestne príslušnému súdu (Okresný súd Michalovce) a súdu, ktorému by mal byť spor podľa návrhu prikázaný (Okresný súd Bratislava II, s účinnosťou od 1. júna 2023 Mestský súd Bratislava IV), po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť.

3. Podľa § 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplyva inak.

4. Konanie o dedičstve je upravené v § 158 až § 219 CMP, neobsahuje osobitné ustanovenie týkajúce o prikázaní veci inému súdu, preto na rozhodovanie o návrhu na prikázanie veci je potrebné aplikovať ustanovenia § 39 ods. 2 a 3 CSP.

5. Podľa § 39 ods. 2 a ods. 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Prikázanie (delegácia) sporu (resp. konania) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods.1 ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ďalej len „ústava“), ktorý je daný na podklade vopred stanovených zákonných pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti súdov. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, ktorá trvá až do jeho skončenia (§ 36 CSP, zásada perpetuatio fori). Účelom tohto inštitútu súdu je predovšetkým zabezpečiť hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie vecí, ak tak môže urobiť iný ako príslušný súd. Pri úvahe súdu o tom, či má vec delegovať, má rozhodujúci význam celkový výnimočný charakter okolností, pre ktoré sa zmena príslušnosti súdu navrhuje. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, finančnú, či sociálnu. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov všetkých účastníkov konania, pričom dôvody uvádzané účastníkom, ktorý návrh predkladá možno zohľadniť len vtedy, ak to nebude mať negatívny dopad na ostatných účastníkov v konaní. Práve so zreteľom ku charakteru delegácie ako výnimky z pravidiel, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

7. Najvyšší súd po posúdení predloženého návrhu dediča 1/ na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti dospel k záveru, že nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že ktorýkoľvek iný súd ako súd miestne príslušný v obvode, ktorého mal porúčiteľ naposledy bydlisko a v obvode, ktorého sa nachádza novoobjavený majetok porúčiteľa (§ 158 písm. a) a b) CMP), prejednal vec hospodárnejšie a rýchlejšie. Dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú, ale dedičom 1/ uvádzaný dôvod a to bydlisko v okrese Senec, nevykazuje charakter takej výnimčnosti, aby bolo možné jeho návrhu vyhovieť. Bydlisko do úvahy prichádzajúcich dedičov, ani prípadné problémy s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaloženie vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa k súdnemu komisárovi súdna prax považuje skôr za bežné, ktoré nemôžu byť dôvodom bez ďalšieho dôvodu na prikázanie veci inému súdu (porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndc/9/2022, 9Ndc/7/2022, 6Ndc/13/2022, 2Ndc/3/2022).

8. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší súd konštatuje, že nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, preto návrhu nevyhovel. Najvyšší súd prihliadol na skutočnosť, že konanie má mimosporový charakter, v ktorých prípadoch zákonodarca jednoznačne formuloval príslušnosť súdu vo veci konať. Ide o systémové ustanovenie, na ktoré nadväzuje činnosť notárov ako súdnych komisárov.

9. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.